

Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Mezuniyet Töreni ve Kokteyli
Açış Konuşması

Yaşar Tonta
Bölüm Başkanı

H.Ü. Edebiyat Fakültesi
25 Haziran 2010, Ankara

Sayın Rektör,

Sayın Rektör Yardımcıları,

Sayın Dekan,

Sayın Dekan Yardımcıları,

Sayın Enstitü Müdürleri,

Bölümümüzün kıdemli/emekli öğretim üyeleri,

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünün, Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi'nin, TBMM Kütüphanesinin, Devlet Arşivlerinin, Kültür Bakanlığı Kütüphaneler Genel Müdürlüğünün, üniversite kütüphanelerimizin ve Alman Kültür Merkezi'nin seçkin yöneticileri,

Türk Kütüphaneciler Derneği (TKD) ve Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği'nin (ÜNAK) seçkin ve seçilmiş genel başkanları,

Bölümdeki sayın hocalarım, sevgili çalışma arkadaşlarım,

Bu yıl mezun olan öğrencilerimizin saygıdeğer aileleri, yakınları ve arkadaşları,

Sayın konuklar,

Çok sevgili 2010 yılı mezunlarımız:

Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünün 2. Mezuniyet Kokteyline, düzeltiyorum, 2. "Geleneksel" Mezuniyet Kokteyline hoş geldiniz, şeref verdiniz.

Daha önce bu tür kokteyllerde konuşma yapmaya alışık olmadığım için önce çalışma arkadaşlarımın görüşünü alayım istedim. Bir hocamız yapacağım konuşmanın dün akşamki "Aşk-ı Memnu"nun finali kadar duygusal olmamasını istedi. . . Bunun yanı sıra tabii hemen Google'a başvurdum. Maalesef Google'da hazır bir konuşma bulamadım. . . Ama Google'daki kaynaklarda rastladığım ilk yararlı öneri, "konuşmanıza konuklara hitap ederek başlayın" idi. . Bu öneriyi biraz önce başarıyla hayata geçirdiğimi düşünüyorum. . Google'ın ikinci önerisi ise "konuklara neden başka bir yerde değil de burada olduklarını hatırlatın" şeklindeydi. İzin verirseniz şimdi bu hatırlatmayı yapayım:

Bugün burada bulunmamızın temel nedeni Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümünü başarıyla tamamlayan 2010 yılı mezunlarımızı içtenlikle kutlamaktır.

Mezunlarımızın gurur, sevinç ve heyecanlarına ortak ve tanık olmaktır. Onları öğrencilerimiz olarak son bir kez kucaklayıp, meslektaşlarımız olarak sevgiyle uğurlamaktır. Bu bizim için büyük bir zevk, sevinç ve gurur kaynağı.

Burada bulunmamızın en az bunun kadar önemli bir diğer nedeni ise mezunlarımızın başarısında büyük payları olan, onları büyük özverilerle yetiştiren ve her zaman destekleyen değerli ailelerini de kutlamak ve onlara teşekkür etmektir. Bugün 4-5 yıl önce bize güvenerek emanet ettiğiniz en değerli varlıklarınızı size "tek parça" olarak geri veriyoruz. Bölüm Başkanı olarak sizi temin ederim ki, gencecik

yavrularınız üzerinde herhangi bir bedensel iz bırakmadık! Aynı şeyi zihinsel iz bırakma açısından da söylemeyi çok isterdim. Fakat bütün çabalarımıza rağmen bazı izleri yok etmek mümkün olmadı. .
Örneğin, sevgili çocuklarınız zaman zaman içinde “dijital yerli”, “bilginin toplumsallaşması”, “Java”, “yumuşak sistemler metodolojisi”, “mashup”, “öksüz ve yetim eserler”, “üst arama motorları”, “Web 3 – Kütüphane 2”, “sonsuz maymun kuramı”, “teknolojik yakınsama”, “semantik ontoloji” gibi terimler geçen anlaşılmaz cümleler kurarlarsa bilin ki birazcık “eser” kalmış demektir. Ama telaşlanmanıza gerek yok; zamanla bunun etkisi azalıyor. . .

Google’da bulduğum üçüncü öneri “yeni mezunlara ‘Pygmalion etkisi’ni uygulamalı olarak anlatın” diyordu. Bu etkinin adı Romalı şair **Ovidius**’un (İ.Ö. 43 – İ.S. 17 veya 18) bir anlatısında geçer. Yunan mitolojisinde fildişinden oyduğu kadın büstüne aşık olan Kıbrıslı heykeltıraş Pygmalion’dan söz edilir. Pygmalion etkisi, çocuklar, öğrenciler, mezunlar ve çalışanlardan beklentileriniz ne kadar yüksek olursa, onların performansları da o kadar yüksek olur şeklinde özetlenebilir. (Laf aramızda, biz eğitmenler Pygmalion etkisine “gaz verme etkisi” diyoruz.) Şimdi konuşmamın tam da o kısmındayım.

Konuşmamda Pygmalion etkisi yaratmak için seçtiğim kavram “değişim ajanlığı”. Aynı Romalı ozan Ovidius “Bugüne hazır olmayanın yarına hazır olması daha güç olacaktır” demiş. Bölümümüzden bu yıl mezun olan bu pırıl pırıl gençlerimizi yarınlara hazırlamaya çalıştık. Onlara “alçak dallardaki meyvelerin herkes tarafından kolayca toplanabileceğini”, o nedenle minimum kabul edilebilir standartlarını ve eşik değerlerini yükselterek yüksek dallardaki daha olgun ve tatlı meyveleri hedeflemeleri gerektiğini, aksi takdirde özel ve profesyonel yaşamlarındaki “meydan okuma”larla başa çıkmalarının daha zor olacağını söyledik. Mezunlarımız sorunlara farklı açılardan bakmayı, sistem yaklaşımını kullanarak tasarım ve çözüm üretmeyi öğrendiler. Bir tasarımcı gibi düşünerek ürün, hizmet, süreç ve hatta strateji geliştirme biçimlerini dönüşüme uğratabileceklerini ve yenilik yaratabileceklerini öğrendiler (*HBR*, 6/2008). Hatta bazı öğrencilerimiz bir ders kapsamında geliştirdikleri Beytepe Kampusu Haritası Mashup Uygulamasını sayın rektörümüzün ve sayın TKD Genel Başkanımızın da destekleriyle İtalya’daki bir bilimsel toplantıda sundular. Şimdi bu öğrencilerimiz (artık mezunlarımız demeye alışmam gerekiyor) Beytepe kampus haritası mashup uygulamasını cep telefonları (iPhone ve Android) için geliştirmek üzere üniversitemizden kampus haritasının kullanım iznini istiyorlar. (Biraz önce sayın rektörle yaptığımız görüşmede kendisine kampus haritasını öğrencilerimizin kullanmak istediklerini söyledim. Bir sorun olmayacağını söyleyip “Bursa’nın bütün kestanelikleri sebil” demeye getirdiler. Bu güzel haberi size iletmek benim için büyük bir zevk.) Başka öğrencilerimiz çalışmalarını mesleki dergilerde yayımladılar. Bunlar, öğrencilerimiz ve Bölümümüz açısından “ilk” diyebileceğimiz gelişmeler. Öte yandan azımsanmayacak sayıda öğrencimiz Erasmus Programından yararlandılar. Kendileriyle haklı olarak gurur duyuyoruz.

(Merak etmeyin, bu konuşmanın bir sonu var. .)

Mezunlarımızın en güçlü yanı bilgi ile ilgili teknik ve toplumsal sorunlara profesyonel çözümler üretmek için yeterli donanımına sahip olmalarıdır. Mezunlarımız bu bilgi ve becerileriyle çalışacakları kurumlarda,

kütüphanelerde ve bilgi merkezlerinde birer “değişim ajanı” olarak görev yapacaklar, sadece çalıştıkları kurumları değil, profesyonel yaşamlarını ve çevrelerini de değiştirecek, dönüştürecek ve yenileştireceklerdir. Onlardan beklentimiz budur. Onlardan beklentimiz değişime ve yeniliklere açık, öğrenmeye hevesli olmaları, yardımlaşmayı, mesleki ve etik değerleri yüceltmeleridir. Onlardan beklentimiz “önce görev, insan her zaman” anlayışıyla hareket ederek hizmet verdikleri kullanıcılarını, paydaşlarını ve meslektaşlarını gözetmeleri ve birkaç ay önce kaybettiğimiz Hacettepe Üniversitesinin ve Bölümümüzün yasal (“de jure”) kurucusu¹ olan Hocabey Prof. Dr. **İhsan Doğramacı**’nın “Daha ileriye. . . En iyiye” sloganını yaşama geçirmeleridir.

Sayın Konuklar, Sevgili Mezunlarımız ve Değerli Aileleri:

Konuşmamın bu kısmında bu güzel organizasyonun gerçekleşmesine katkıda bulunanlara büyük bir zevkle teşekkür etmek istiyorum. (Bunun için Google’a ihtiyacım olduğunu sanmıyorum. .) Öncelikle, siz sayın konuklarımıza, mezunlarımıza ve değerli ailelerine lütfedip bu organizasyonu şereflendirdiğiniz için Bölüm hocalarım ve çalışma arkadaşlarım adına içtenlikle teşekkür ederim.

Sayın Dekanımız Prof. Dr. **Musa Yaşar Sağlam**’a hem bu eşsiz mekânı bize -güzel bir hava ile birlikte- sağladıkları hem de kokteyli destekledikleri için çok teşekkür ederim. Sizin desteğinizi alınca zaten “tamam, bu iş artık olmuştur” dedik kendi kendimize. Nedense o konuşmamızdan aklımda “Kokteyl sonrası bizim payımıza düşen faturayı hemen bana gönderin” talimatınız kalmış. Sayın Dekanım, siz buna ne dersiniz bilmiyorum ama ben “algıda seçicilik” diyorum. Talimatınızı memnuniyetle yerine getireceğimden hiç kuşkunuz olmasın.

Mezuniyet kokteylimizi destekleyen

- EBSCO Türkiye Müdürü sınıf arkadaşım sevgili **Nilüfer Saros**’a,
- Elsevier Türkiye ve Orta Asya Satış Müdürü sayın **Tayfun Başal**’a,
- Israrlı çalışmaları sonucu kamuda çalışan kütüphanecilerin teknik kadroya alınmasını ve ek göstergelerinin yükseltilmesini sağlamak üzere olan TKD Genel Başkanı sayın Ali **Fuat Kartal**’a,
- Informascope Genel Müdürü sayın **Kıvanç Çınar**’a,
- Dugan Bilgisayar Genel Müdürü sayın **Halim Dugan**’a,
- Lojistik destek sağlayan Edebiyat Fakültesi ve Üniversite personeline,
- Bölüm mezunlarımızdan, müzisyen, sayın **Bijen Rahimi**’ye,
- Kokteyl hizmetini veren şirket yetkilisi **Orhan Musluoğlu** ve ekibine,
- Kokteylin düzenlenmesinde emeği geçen Bölümdeki hocalarıma ve çalışma arkadaşlarıma,

¹ Prof. Dr. İhsan Doğramacı 1972 yılında kurulan Kütüphanecilik ve Dokümantasyon Enstitüsünün ilk müdürüydü. Bu enstitü daha sonra Kütüphanecilik Bölümü adını almıştır.

- Ve, özellikle, son 2-3 aydır canla başla bu organizasyon için çalışan Bölümümüz Öğretim Görevlisi Dr. **Yurdağül Ünal**'a içtenlikle teşekkür ederim.

Bir de. . . Bir de bizleri yetiştiren ve bazıları aramızda olan sayın Prof. Dr. **Nilüfer Tuncer**, sayın Prof. Dr. **Adil Artukoğlu**, sayın Prof. Dr. **Ahmet Çelik** ve sayın Dr. **Dilek Köprülü** gibi sevgili ve saygıdeğer kıdemli hocalarımıza, yakın zamanda başka bir üniversiteye profesör olarak atanan sayın Dr. **Mehmet Emin Küçük**'e, Yard. Doç. Dr. **Erol Olcay**'a içtenlikle teşekkür ederim. Son olarak, 2001'de aramızdan ebediyen ayrılan, ama bir yerlerden bu etkinliğe bir şekilde katıldıklarını hissettiğim Bölümümüzün fiili ("de facto") kurucusu, değerli hocamız Prof. Dr. **İlhan Kum**'a, 1998'de çok genç yaşta kaybettiğimiz Yard. Dr. **Salih Gürbüz**'e teşekkür etmek ve onları hayırla yad etmek isterim.

Onlar olmasaydı, sizler olmasaydınız burada olamazdık. . .

Mezunlarımızı bir kez daha içtenlikle kutluyor, Bölüm hocalarım ve arkadaşlarım adına sağlıklı, mutlu ve başarılı bir gelecek diliyorum. Onları bir İrlanda atasözünde geçen dileklerle ve çiçeklerle uğurluyoruz: "Yolunuz istediğiniz yere çıksın, rüzgâr daima arkanızdan essin . . ."

Kokteylimize tekrar hoş geldiniz. Şimdi hep birlikte kokteylin tadını çıkaralım, sevgili mezunlarımızla ve aileleriyle kucaklaşalım.

Yeniden görüşmek dileğiyle hepinize teşekkür ederim.

Saygılarımla.

Yaşar Tonta
Bölüm Başkanı